

มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมและส่งเสริมสัตว์เลี้ยงในประเทศไทย
LEGAL MEASURES ON THE CONTROL AND ENCOURAGEMENT OF PETS
KEEPING IN THAILAND.

พิทักษ์พงษ์ ชัยคช* ศิริพงษ์ โสกา**
Pitukpong Chaikoch, Siripong Sopa

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงสภาพปัญหาข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับ 1. การซื้อขายสัตว์เลี้ยงเป็นอาชีพหนึ่งที่มีคนนิยม โดยเฉพาะสุนัข แมว กระต่าย หนูตะเภา เป็นต้น 2. ปัญหาสัตว์เลี้ยงถูกปล่อยทิ้งปล่อยขว้าง ขาดการดูแลเอาใจใส่ ซึ่งส่งผลก่อให้เกิดปัญหาของสังคม สัตว์เลี้ยงกลายเป็นสัตว์จรจัด อย่างเช่น สุนัข และแมว 3. ปัญหาสัตว์เลี้ยงสร้างความรำคาญให้กับบุคคลอื่น เช่น ส่งเสียงดัง ถ่ายมูลหน้าบ้านผู้อื่น 4. ปัญหาสัตว์เลี้ยงจำพวกหรือประเภทที่ดุร้ายไปทำร้ายบุคคลอื่น

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาโดยสัมภาษณ์ประชากรกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย 4 กลุ่ม หลักๆ ได้แก่ กลุ่มที่ 1 คือ กลุ่มตัวอย่างจากประชาชนหรือประชาชนผู้เลี้ยงสัตว์เลี้ยง กลุ่มที่ 2 คือ กลุ่มตัวอย่างจากองค์กรหรือหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง 3 คือ กลุ่มตัวอย่างของผู้มีอำนาจบังคับใช้กฎหมาย กลุ่มที่ 4 คือ นักวิชาการ อัยการ ผู้พิพากษาและอาจารย์ทางด้านกฎหมาย พบว่าประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายที่เกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับการควบคุมและส่งเสริมสัตว์เลี้ยงแต่มีพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับสัตว์เลี้ยง ดังนี้ พระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557 แต่ไม่ได้บัญญัติหมวดที่ว่าด้วยมาตรการควบคุมและส่งเสริมสัตว์เลี้ยง และบทลงโทษกำหนดไว้

ประเทศไทยเป็นประเทศนับได้ว่ามีความเมตตาปราณีซึ่งกันและกันจึงจำเป็นต้องมีมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับการควบคุมและส่งเสริมสัตว์เลี้ยง โดยผู้เลี้ยงสัตว์ต้องขึ้นทะเบียนและทำประวัติสัตว์ทุกตัว มีการควบคุมจำนวนการเลี้ยง ซึ่งควรมีการเก็บภาษีสัตว์เลี้ยง ทั้งนี้ มาตรการการลงโทษทางกฎหมายต้องบังคับใช้อย่างจริงจัง ดังนั้นประเทศไทยบัญญัติมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมและส่งเสริมสัตว์เลี้ยง ไว้ให้ชัดเจนและเป็นรูปธรรม เพื่อให้ผู้เลี้ยงสัตว์เลี้ยงได้เกิดความรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้น ไม่ปล่อยสัตว์เลี้ยงของตนไปสร้างความรำคาญต่อผู้อื่น

คำสำคัญ: มาตรการทางกฎหมาย, การควบคุม, การส่งเสริม, สัตว์เลี้ยง

* Doctor of Laws, Western University

** Western University

ABSTRACT

This dissertation The purpose is to study the facts about the problems.

1. The pet trade is a popular one with men. Especially dogs, cats, rabbits, guinea pigs, etc.
2. Leave the pets were left pitching. Lack of care As a result, the cause of social problems. Pets become homeless animals such as dogs and cats
3. pet nuisance to another person, such as noise, take the information home page
4. Other issues such as pets or wild type to hurt another person.

The research was conducted by interviewing a population sample consisting of four main groups are: Group 1 is the group of people, and the people, pet Group 2 is a sample of organizations or government agencies involved three group samples. authorized law enforcement groups is four scholars, prosecutors, judges and professors of law. Found that there is no law on legal measures to control and promote pet, but the law relating to the Act Prevention of Cruelty to Animals and the Animal Welfare Act 2557, but was not used to. the control measures and promote pet. And the penalties imposed

Thailand is considered a compromise which is necessary legal measures to control and promote pet. The animal must be registered and records all animals. Have total control of the party Which should be taxed pet. The punitive measures to enforce the law seriously. The measures prescribed in the law on regulating and promoting pet. Providing clear and concrete So the pet has become more socially responsible. Do not let their pet to a nuisance to others.

Keywords: Legal measures, control ,care, pet

1. บทนำ

ในปัจจุบันต้องยอมรับว่ามนุษย์ไม่สามารถอยู่ลำพังคนเดียวได้จำเป็นต้องอยู่ร่วมกับผู้อื่น หรือต้องหาสัตว์เลี้ยงมาคอยอยู่เป็นเพื่อน การเลี้ยงสัตว์เลี้ยงเป็นการสร้างความเพลิดเพลินให้แก่ มนุษย์เป็นการผ่อนคลายความเครียด เป็นการสร้างเสียงหัวเราะและรอยยิ้มให้แก่มนุษย์ได้ และยัง ช่วยให้มนุษย์มีสุขภาพจิตที่ดีขึ้น นอกจากนี้การเลี้ยงสัตว์เลี้ยงยังมีประโยชน์ทางด้านอื่นๆ อีก มากมาย เช่น เลี้ยงไว้เฝ้าบ้าน เลี้ยงไว้ใช้งาน หรือเลี้ยงเพื่อประโยชน์ทางการค้าโดยสัตว์เลี้ยงที่นิยม เลี้ยงกันมากนั่นก็คือ สุนัข แมว ปลา นก กระต่าย หนูตะเภา ช้าง ม้า เป็นต้นซึ่งสัตว์แต่ละชนิดแต่ ละประเภทก็ย่อมมีข้อแตกต่างกันออกไปทั้งในเรื่องของการเลี้ยง การดูแล สถานที่สำหรับการเลี้ยง สัตว์ ซึ่งสัตว์เลี้ยงบางชนิดจำเป็นต้องเลี้ยงแบบกักขังและบางชนิดต้องเลี้ยงแบบปล่อย ทั้งนี้อาจจะ ส่งผลกระทบหรือก่อให้เกิดปัญหาตามมาได้ทั้งเชิง สุขชน สังคม และสิ่งแวดล้อมได้ อาทิ เรื่องของกลิ่น

หมิ่นจากมูลสัตว์ เสี่ยงรบกวนจากการร้องของสัตว์ และเรื่องของการน้ำเสียจากการล้างคอกสัตว์ หรือ ตัวสัตว์เป็นต้น สำหรับประเภทของสัตว์เลี้ยงแบ่งเป็นประเภทได้ดังนี้

1. สัตว์เลี้ยงใช้เป็นอาหาร เช่น วัว หมู ไก่ ปลา แพะ ควาย เป็ด
2. สัตว์เลี้ยงใช้งาน เช่น ช้าง ม้า
3. สัตว์เลี้ยงไว้ดูเล่น เช่น สุนัข แมว ปลา นก หนูตะเภา กระต่าย เป็นต้น

สำหรับการเลี้ยงสัตว์เลี้ยงในต่างประเทศซึ่งมีการจัดการปัญหาควบคุมดูแลอย่างจริงจัง มีกฎหมาย ในการควบคุมการเลี้ยงสัตว์ มีการกำหนดขึ้นทะเบียนสัตว์ การตรวจโรค การควบคุมการนำเข้าสัตว์ และข้อกำหนดอื่นๆ เพื่อให้ผู้ที่เลี้ยงสัตว์ได้ไตร่ตรองถึงความพร้อมของตนเองในการดูแลสัตว์เลี้ยง แต่ในประเทศไทยยังมีมาตรการควบคุมสัตว์เลี้ยงไม่มีประสิทธิภาพมากพอ ส่งผลให้เกิดปัญหาต่างๆ และลูกหลาน กลายเป็นคดีมากมายอย่างเช่น คดีสาวประเภทสองโยนสุนัขจิ้งจอกจากอาคารสูง กระแทกพื้น คดีวางยาเบื่อสุนัข และ คดียิงสุนัข ซึ่งนับวันปัญหาเกี่ยวกับ สวัสดิภาพสัตว์เลี้ยง ปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยมนุษย์ ปัญหาเกี่ยวกับเหตุเดือดร้อนรำคาญ เพิ่มจำนวนมากขึ้น และ ถึงแม้ประเทศไทยจะมีมาตรการในการควบคุมทั้งในลำดับพระราชบัญญัติ กฎหมายลำดับรอง และ ข้อบัญญัติท้องถิ่นหลายฉบับ แต่ปัญหาที่เกิดจากสัตว์เลี้ยงกลับยังมีปรากฏให้เห็นทั่วไป นอกจากนี้ ควรจะมีกฎหมายที่ออกมาควบคุมให้ผู้เลี้ยงสัตว์เลี้ยงต้องมีความรับผิดชอบต่อสัตว์เลี้ยงด้วย

ไม่ให้สัตว์เลี้ยง ออกไปขี้ไปถ่ายปัสสาวะ ตามสถานที่สาธารณะ หรือสถานที่ส่วนรวม โดย ที่ไม่ทำความสะอาดหรือชำระ ในกรณีที่มีหลักฐานที่แสดงให้เห็น ควรมีบทลงโทษแก่เจ้าของสัตว์ เลี้ยง เช่น ปรับ หรือจำคุก

ไม่ให้สัตว์เลี้ยงไปทำร้ายคนอื่น หรือละเลยให้สัตว์เลี้ยงของตนไปข่มขู่ผู้อื่น เช่น การ ปลอมสัตว์เลี้ยงโดยไม่ดูแล แล้วสัตว์เลี้ยงออกไป ไ่เห่า หรือ ไล่กัด คนอื่นๆ

ไม่ให้สัตว์เลี้ยง ไปบุกรุก พื้นที่คนอื่น เช่น สัตว์รูกล้ำเข้าไปบ้านคนอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต หากบุคคลใดนำสัตว์เลี้ยงที่เลี้ยงไว้ไปปล่อยทิ้งให้เป็นภาระของสังคม มีโทษ ปรับถึงจำคุก เพราะในปัจจุบันมีสัตว์เลี้ยงจรจัด เยอะแยะมากมายซึ่งสร้างปัญหาให้สังคม

ปัญหาข้อเท็จจริง

1. ปัญหาการซื้อขายสัตว์เลี้ยงที่ไม่มีหน่วยงานหรือองค์กรควบคุม ส่งผลให้จำนวนสัตว์ เลี้ยงเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว
2. ปัญหาสัตว์เลี้ยงถูกปล่อยทิ้งปล่อยขว้าง ขาดการดูแลเอาใจใส่ ซึ่งส่งผลก่อให้เกิด ปัญหาของสังคม สัตว์เลี้ยงกลายเป็นสัตว์จรจัด อย่างเช่น สุนัข และแมว
3. ปัญหาสัตว์เลี้ยงสร้างความรำคาญให้กับบุคคลอื่น เช่น ส่งเสียงดัง ถ่ายมูลหน้าบ้าน ผู้อื่น
4. ปัญหาสัตว์เลี้ยงจำพวกหรือประเภทที่ดุร้ายไปทำร้ายบุคคลอื่น

ปัญหาข้อกฎหมาย

1. ประเทศไทยมีพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557 หมวด 5 การป้องกันการทารุณกรรมสัตว์ มาตรา 20 ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการอันเป็นการทารุณกรรมสัตว์โดยไม่มีเหตุอันสมควร และ หมวด 6 การจัดสวัสดิภาพสัตว์ ตามมาตรา 22 เจ้าของสัตว์ต้องดำเนินการจัดสวัสดิภาพสัตว์ให้แก่สัตว์ของตนให้เหมาะสมตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด มาตรา 23 ห้ามมิให้เจ้าของสัตว์ปล่อยละทิ้งหรือกระทำการใดๆ ให้สัตว์พ้นจากการดูแลของตนโดยไม่มีเหตุอันสมควร แต่ไม่ปรากฏว่ามีการบัญญัติเกี่ยวกับหมวดที่ว่าด้วยการควบคุมและส่งเสริมสัตว์เลี้ยง

2. ประเทศไทยมีพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 หมวด 6 การควบคุมการเลี้ยง หรือ ปลอยสัตว์ มาตรา 29 เพื่อประโยชน์ในการรักษาภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชนในท้องถิ่นหรือเพื่อป้องกันอันตรายจากเชื้อโรคที่เกิดจากสัตว์ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดของท้องถิ่นกำหนดให้ส่วนหนึ่งส่วนใดหรือทั้งหมดของพื้นที่ในเขตอำนาจของราชการส่วนท้องถิ่นนั้นเป็นเขตควบคุมการเลี้ยงหรือปลอยสัตว์ได้การออกข้อกำหนดของท้องถิ่นตามวรรคหนึ่งราชการส่วนท้องถิ่นอาจกำหนดให้เป็นเขตห้ามเลี้ยงหรือปลอยสัตว์บางชนิดหรือบางประเภทโดยเด็ดขาดหรือไม่เกินจำนวนที่กำหนดหรือเป็นเขตที่การเลี้ยงหรือปลอยสัตว์บางชนิดหรือบางประเภทต้องอยู่ภายใต้มาตรการอย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้ แต่ไม่ปรากฏว่ามีการบัญญัติเกี่ยวกับหมวดที่ว่าด้วยการควบคุมและส่งเสริมสัตว์เลี้ยงและบทลงโทษไม่รุนแรงจึงส่งผลให้มีการละเมิดมากขึ้น

3. ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 377 เป็นการควบคุมสัตว์ร้ายหรือสัตว์ร้าย ปลอยพละละเลย ให้สัตว์นั้นเที่ยวไปโดยลำพัง ในประการที่อาจทำอันตรายแก่บุคคลอื่นหรือทรัพย์สิน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับนั้น ซึ่งเห็นได้ว่ากรณีดังกล่าวยังมีผู้ละเมิดบัญญัตินี้และสร้างความเสียหายต่อสังคมเพิ่มขึ้นเหตุเพราะการกำหนดโทษที่ไม่รุนแรง

4. ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 381 การกระทำความผิดต่อสัตว์ หรือฆ่าสัตว์โดยให้ได้รับความทุกข์ทรมานอันไม่จำเป็น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน ปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งในปัจจุบันมีการกระทำความผิดต่อสัตว์เพิ่มมากขึ้นเหตุเพราะการกำหนดโทษที่ไม่รุนแรง

5. ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 382 ซึ่งเกี่ยวกับการใช้ให้สัตว์ทำงานเกินความเหมาะสมหรือใช้ให้ทำงานอันไม่สมควร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน ปรับไม่เกิน 10,000 บาท เพื่อลดปัญหาของการใช้ให้สัตว์ทำงานเกินความเหมาะสม ควรมีมาตรการที่เข้มงวดมากขึ้น ซึ่งกรณีดังกล่าวยังมีผลละเมิดบัญญัตินี้ เหตุเพราะการกำหนดโทษที่ไม่รุนแรง

จากประเด็นปัญหาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย และข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา
ดังกล่าว ผู้วิจัยเล็งเห็นปัจจัยสำคัญของสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น คือ การที่ประชาชนซื้อสัตว์เลี้ยงมาเลี้ยง
ดูแล และค่อยเป็นเพื่อนเพื่อคลายความเหงา เพิ่มขึ้น แต่ไม่มีเวลาเอาใจใส่ ดูแล สัตว์เลี้ยงของตน

อย่างเต็มที่ ส่งผลให้สัตว์เลี้ยงสร้างปัญหาให้กับบุคคลที่อยู่รอบข้าง ชุมชน และสังคม อาทิ ส่งเสียงดัง, ถ่ายมูลหน้าบ้านคนอื่น, การทะเลาะ และทำร้าย ระหว่างสัตว์เลี้ยงต่อสัตว์เลี้ยงที่ถูกปล่อยทิ้งตามสถานที่ต่างๆ หรือสัตว์เลี้ยงทำร้ายคนอื่น ๆ ที่สัญจรไปมา ปัญหา ดังกล่าว สร้างความเดือดร้อนต่อสังคม และส่งผลต่อภาพรวมของประเทศ ซึ่งมีพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ. 2557, มีพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535, มีประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 377, 381, 382 แต่ยังไม่มีความมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมและส่งเสริมสัตว์เลี้ยงอย่างชัดเจน ผู้วิจัยเห็นควรให้มีการปรับปรุง แก้ไข กฎหมายที่มีอยู่ให้ใช้บังคับรวมถึงให้มีระบบ และมาตรฐานเทียบเท่ากับระดับสากลต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาถึงแนวคิด ทฤษฎี มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมและส่งเสริมสัตว์เลี้ยงในประเทศไทยและต่างประเทศ

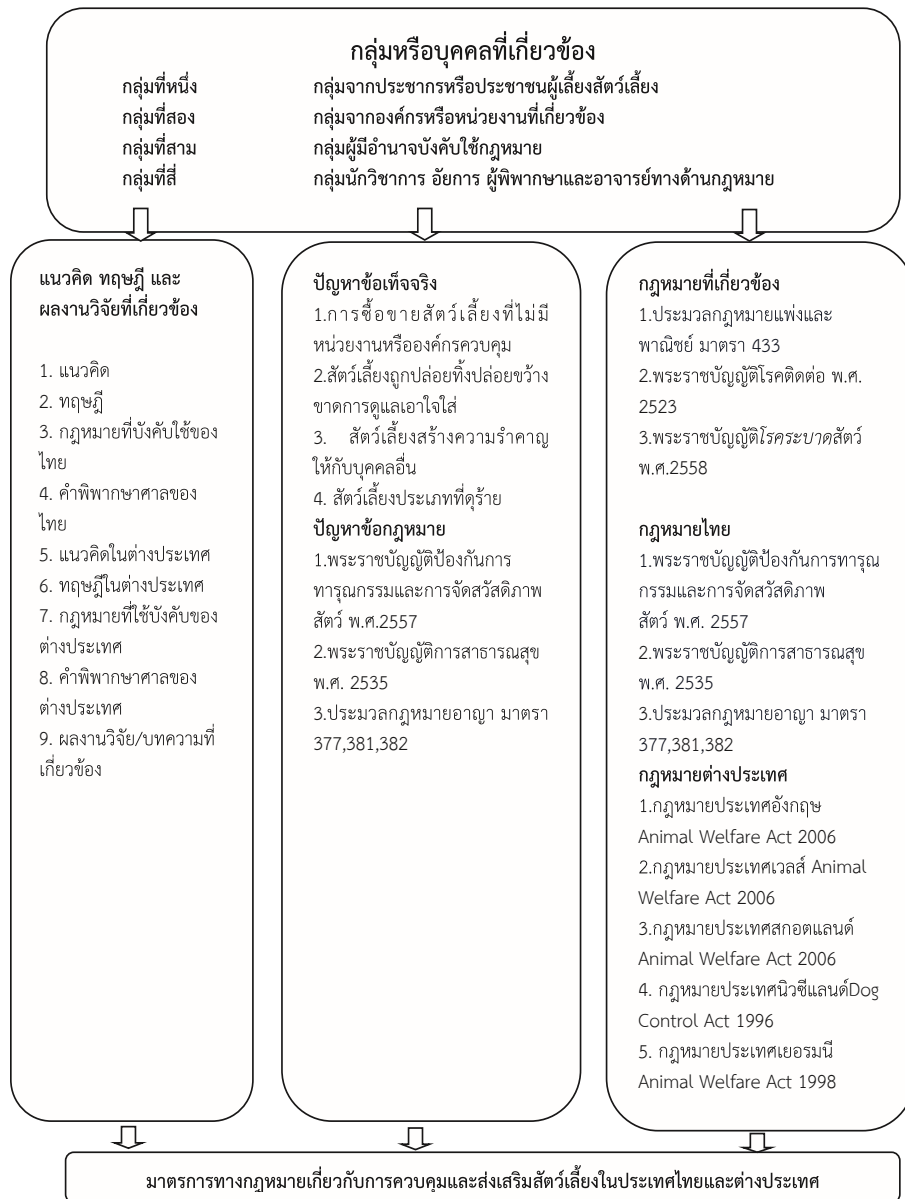
2.2 เพื่อศึกษาสภาพปัญหา ข้อเท็จจริง และปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับมาตรการควบคุมและส่งเสริมสัตว์เลี้ยงในประเทศไทยว่ามีปัญหาอะไรบ้างและควรแก้ไขปัญหายังไร

2.3 เพื่อศึกษาวิเคราะห์และเปรียบเทียบ มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมและส่งเสริมสัตว์เลี้ยงในประเทศไทยและต่างประเทศ ว่ามีความเหมือนกันหรือแตกต่างกันอย่างไร

2.4 เพื่อศึกษามาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมและส่งเสริมสัตว์เลี้ยงในต่างประเทศที่มีความเหมาะสมสามารถนำมาปรับใช้กับกฎหมายประเทศไทยเพื่อให้มีประสิทธิภาพและทัดเทียมกับนานาประเทศ

3. กรอบแนวคิดในการทำวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework)

4. สมมติฐานการวิจัย

เนื่องด้วยปัญหาข้อเท็จจริงมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมและส่งเสริมสัตว์เลี้ยงในประเทศไทย ยังไม่มีประสิทธิภาพและครอบคลุมถึงผู้เลี้ยงสัตว์เลี้ยง ผู้วิจัยจึงมุ่งพัฒนาการแก้ไขเพิ่มกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมและส่งเสริมสัตว์เลี้ยงในประเทศไทยให้มีความชัดเจนและมีประสิทธิภาพทัดเทียมกับนานาประเทศ

5. วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งใช้วิธีศึกษาเอกสาร (Documentary Research) วิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาได้ โดยใช้วิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) จากเอกสาร รายงาน บทความ บทวิเคราะห์ทั้งจากสื่อมวลชน รายงานวิชาการ วิทยานิพนธ์ กฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ข้อมูลในการตีความในลักษณะวิเคราะห์ตามเหตุและผล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการสัมภาษณ์ ซึ่งในการสัมภาษณ์ ที่มีการกำหนดหัวข้อประเด็นไว้แล้วหรือเป็นแบบปลายปิด (Closed Form) เพื่อจะได้สะดวกต่อการเก็บข้อมูลในเรื่องประเด็นต่างๆเป็นการผสมกับการสัมภาษณ์แบบปลายเปิด (Opened Form) เพื่อเปิดให้มีการแสดงความคิดเห็นต่างๆนอกเหนือจากหัวข้อหรือประเด็นที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่มีความเหมาะสมภายใต้กรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework)

ข้อมูลที่เก็บรวบรวมในงานการวิจัยฉบับนี้ เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ ซึ่งรวบรวมมาจากเอกสารและการสัมภาษณ์ประชากรที่มาจากกลุ่มตัวอย่าง โดยคำนึงถึงสมมติฐานของการวิจัย และกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยมีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

- ขั้นตอนที่ 1. ศึกษาเอกสาร หลักเกณฑ์และวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์
- ขั้นตอนที่ 2. สร้างแบบสัมภาษณ์
- ขั้นตอนที่ 3. ตรวจสอบประชากรและคัดประชากรเพื่อเป็นกลุ่มตัวอย่าง
- ขั้นตอนที่ 4. นำแบบสัมภาษณ์ไปทำการทดสอบพร้อมนำไปสัมภาษณ์จริง
- ขั้นตอนที่ 5. รวบรวมข้อมูลและความคิดเห็นต่างๆที่ได้จากเอกสารการสัมภาษณ์ โดย

การออกแบบสัมภาษณ์และนำไปจัดหมวดหมู่ แบ่งแยกประเภทเพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์ต่อไป เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย(Tools For Data Collective) ประกอบด้วยคำถามทั้งหมด 6 ส่วน ดังนี้

- ส่วนที่ 1 ข้อมูลของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์
- ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาทางด้านข้อกฎหมายของมาตรการควบคุมและส่งเสริมสัตว์เลี้ยงในประเทศไทย
- ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับทฤษฎีและแนวคิดด้านมาตรการทางกฎหมายการควบคุมและส่งเสริมสัตว์เลี้ยงในประเทศไทย
- ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมและส่งเสริมสัตว์เลี้ยงในประเทศไทย

ผู้วิจัยได้ออกแบบสัมภาษณ์และคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ได้นำไปทดสอบ (Pretest) ความถูกต้องของเนื้อหา (Content Validity) ในแต่ละข้อเพื่อให้ครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการศึกษาวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับการควบคุมและส่งเสริมสัตว์เลี้ยงในประเทศไทย มาตรการทางกฎหมายของไทยและต่างประเทศ ตลอดจน แนวคำพิพากษาศาลฎีกา มาตรการทางกฎหมาย ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และประเด็นที่ได้จากการสัมภาษณ์ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่จัดไว้ในดัชนีนี้พบว่าผลการวิจัยในหัวข้อ “มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับการควบคุมและส่งเสริมสัตว์เลี้ยงในประเทศไทย” สรุปได้ดังนี้

ประเทศนิวซีแลนด์ มีกฎหมายบัญญัติมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมและส่งเสริมสัตว์เลี้ยง คือ Dog control act 1996 New Zealand ประเทศนิวซีแลนด์มีกฎหมายที่มีเจตนารมณ์เพื่อการควบคุมการเลี้ยงสัตว์ซึ่งกำหนดมาตรการในการควบคุมการเลี้ยงสุนัขเพื่อเป็นสัตว์เลี้ยงไว้เป็นการเฉพาะ ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดหน้าตาและความรับผิดชอบของเจ้าของสุนัข เช่น การจดทะเบียนสุนัข การดูแลสวัสดิภาพของสุนัข การควบคุมสุนัขทั้งขณะที่อยู่ในและนอกสถานที่เลี้ยง และการจำกัดสิทธิการเป็นเจ้าของสุนัข เป็นต้น หรือการกำหนดอำนาจและหน้าที่ของเจ้าพนักงานควบคุมสุนัข (Dog control Officer) เจ้าหน้าที่พิทักษ์สุนัข (Dog Ranger) และผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งจากสภาดินแดนเพื่อบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย เช่น การออกใบสั่งให้ผู้ที่จะทำความผิดชำระค่าปรับที่ได้เปรียบเทียบกับอัตราที่กฎหมายกำหนด การเข้าไปในสถานที่เลี้ยงเพื่อช่วยเหลือสุนัข การกำจัดสุนัขตามคำพิพากษาของศาล และการแสดงหมายและบัตรประจำตัวก่อนปฏิบัติหน้าที่ เป็นต้น รวมถึงการกำหนดให้สภาดินแดนมีอำนาจตราข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดมาตรการในการควบคุมการเลี้ยงสุนัขขึ้นใช้บังคับกับพื้นที่ในเขตอำนาจของตน ประเทศสกอตแลนด์ มีกฎหมายบัญญัติมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมและส่งเสริมสัตว์เลี้ยง คือ Animal Health and Welfare (Scotland) Act 2006 ประเทศอังกฤษ มีกฎหมายบัญญัติมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมและส่งเสริมสัตว์เลี้ยง คือ Animal Welfare Act 2006 ประเทศอังกฤษ ประเทศเวลส์ มีกฎหมายบัญญัติมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมและส่งเสริมสัตว์เลี้ยง คือ Animal Welfare Act 2006 ประเทศเวลส์ ประเทศเยอรมนี มีกฎหมายบัญญัติมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมและส่งเสริมสัตว์เลี้ยงคือ Animal Welfare Act 1998 (German) ประเทศเยอรมัน

6.2) มาตรการทางกฎหมายในประเทศ

ประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายที่เกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับการควบคุมและส่งเสริมสัตว์เลี้ยงแต่มีพระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับสัตว์เลี้ยงดังนี้ พระราชบัญญัติ ป้องกันการทารุณกรรมและการจัดสวัสดิภาพสัตว์ พ.ศ.2557 แต่ไม่ได้บัญญัติหมวดที่ว่าด้วยมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับการควบคุมและส่งเสริมสัตว์เลี้ยง และบทลงโทษกำหนดไว้ มีแนวคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2488/2523 พิพากษาว่า สุนัขในบ้านจำเลยออกจากบ้านไปกัดโจทก์ ภริยาจำเลยรับว่าเป็นเจ้าของ เมื่อกรณีเป็นที่สงสัย ต้องสันนิษฐานว่าสุนัขเป็นสินสมรสตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1474 จำเลยจึงเป็นเจ้าของสุนัขด้วย สุนัขหลบหนีออกไปได้ขณะจำเลยเปิดประตูสุนัขจึงออกไปกัดโจทก์ได้แสดงว่าจำเลยมิได้ใช้ความระมัดระวังอันสมควรในการเลี้ยงดูสุนัขจำเลยต้องชดเชยค่าเสียหายให้โจทก์รวมทั้งทดแทนความตกใจและทุกข์ทรมานด้วย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 162/2523 พิพากษาว่า จำเลยปล่อยปละละเลยสุนัขซึ่งเป็นสัตว์ของตน 7 ตัวให้เที่ยวไปตามลำพัง และไปกัดเปิดของนายสำราญตาย 28 ตัว บาดเจ็บ 20 ตัว มีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 377 ลงโทษปรับ 500 บาท

7. ข้อเสนอแนะ

ประเทศไทยเป็นประเทศที่นับได้ว่ามีความอะลุ่มอล่วยซึ่งกันและกันจึงจำเป็นต้องมีมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับการควบคุมและส่งเสริมสัตว์เลี้ยง โดยผู้เลี้ยงสัตว์ต้องขึ้นทะเบียนและทำประวัติสัตว์ทุกตัว มีการควบคุมจำนวนการเลี้ยง ซึ่งควรมีการเก็บภาษีสัตว์เลี้ยง ทั้งนี้ มาตรการการลงโทษทางกฎหมายต้องบังคับใช้อย่างจริงจัง

ดังนั้น ประเทศไทยควรบัญญัติกฎหมายมาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับการควบคุมและส่งเสริมสัตว์เลี้ยง ไว้ให้ชัดเจนและเป็นรูปธรรมเพื่อให้ผู้เลี้ยงสัตว์เลี้ยงได้เกิดความรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้น ไม่ปล่อยสัตว์เลี้ยงของตนไปสร้างความรำคาญต่อผู้อื่น

References

- Emanuel, Steven L. (1984). *Torts Casebook Edition Keyed to Prosser, Wade & Schwartz, Torts. 7th*. New York: Emanuel Law Outlines.
- Sanor Unakul. (2556). *Technocrat Power: Through the Life and Work of Sanor Unakul*. Bangkok: Matichon Press.
- Tawindee Burikul (2552). *Local Good Governance: Lessons from Abroad*. Bangkok: Dhammada Press.
- Thitiwut Manmi. (2559). The Human Capital Management Supporting The Merit and Ethicist of Staffs In Local Administration Organization. *Journal of MCU Social Science Review*, 5(2), 425 – 442.

